

Motion till riksdagen

1987/88:U527

av Stig Gustafsson m. fl. (s)
om en FN-deklaration om åtgärder mot
tvångsförsvinnanden

Under de senaste tio åren har mer än 100 000 personer spårlost försvunnit i Latinamerika. Det rör sig om ofrivilliga försvinnanden. Det är med andra ord fråga om tvångsförsvinnanden. Bara i Guatemala handlar det om mer än 30 000 ouppklarade fall av försvinnanden. Man frågar sig hur många det är i övriga världen som har försvunnit på samma sätt.

I Latinamerika har bildats en paraplyorganisation för ett hundratal nationella organisationer som arbetar för mänskliga rättigheter i Latinamerika, FEDEFAM. I Sverige finns en stödgrupp för FEDEFAM. FEDEFAM har lagt fram ett förslag till konvention om försvinnande i FN:s kommission för mänskliga rättigheter.

Tvångsförsvinnandena är ett allvarligt brott mot de mänskliga rättigheterna. Skyddet mot godtycklig arrestering och fängslande finns inskrivet i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och har även stadfäst i konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.

FN:s mänskliga rättighetskommission har tillsatt en arbetsgrupp för granskning av försvinnanden. Denna har bedrivit ett förhållandevis framgångsrikt arbete under de få år den existerat.

Arbetsgruppen har redan 1986 krävt att ett internationellt instrument skulle antas för att förstärka det praktiska arbete som bedrivs. Arbetsgruppen framhåller sålunda "the need for and feasibility of drafting an international instrument on enforced or involuntary disappearances". Ett sådant instrument skulle kunna vara en deklaration antagen av FN:s generalförsamling vari skulle närmare kunna anges rättigheter och skyldigheter såväl för enskilda som för medlemsstaterna.

En sådan deklaration skulle kunna vara ett första steg för att uppnå en internationell konvention.

Vi delar den uppfattningen som framförts från olika håll att tiden ännu inte är mogen för att få till stånd en sådan konvention, som föreslagits av FEDEFAM. I förslaget finns emellertid en rad punkter som bör beaktas vid utarbetande av en deklaration.

Inom FN-organisationen har det tidigare förekommit att ett kodifieringsarbete går över resolutioner och deklarationer samt därefter fram till en konvention. Detta gäller exempelvis deklarationerna om mänskliga rättigheter och om tortyr.

Självfallet löser inte en deklaration eller en konvention så svåra frågor som tvångsförsvinnanden.

Av största betydelse är att MR-konventionens arbetsgrupp fortsätter sitt

arbete och får förstärkta resurser. Dess arbete kommer att underlättas och utvidgas om här angivna deklARATION antas.

Mot. 1987/88
U527

Sverige bör tillsammans med andra intresserade FN-medlemmar ta initiativet till en sådan deklARATION.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en FN-deklARATION mot tvångsförsvinnanden samt om förstärkta resurser till FN:s MR-kommissions arbetsgrupp om tvångsförsvinnanden (the Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances).

Stockholm den 26 januari 1988

Stig Gustafsson (s)

Margareta Persson (s)

Barbro Evermo (s)

Erkki Tammenoksa (s)